

#7: Flom

Noen oppgaver kan være hensiktsmessige å skjule for øvingsdeltakerne, avhengig av hensikt og mål med øvelsen. Disse oppgavene markeres med ^

Grunnleggende informasjon

Øvelsens navn

Angi øvelsens navn.

Øvelse 7: Flom

Om øvelsen

Eksempel på informasjon som bør inngå er hensikt, mål, øvingsform, hendelsetype, målgruppe, øvelsens varighet, materiell/teknikkbehov, etc.

Hensikten med øvingsformen er å la øvingsdeltakerne komme frem, gjennom diskusjon og dialog, til de beste løsningene på en problemstilling og gjennom dette få en større forståelse for sin egen og andres rolle. Dette kan gjelde organisasjonens ansvar eller individers ansvar. Øvelsen er designet i CORE/DSS (www.fyndreality.com) men en skjematisk fremstilling gjøres i dette formatet (excel). Øvelsen kan også kjøres som tradisjonell spilløvelse med annen kommunikasjon.

Opphavsperson(er) (frivillig)

Her kan man også angi hvilken tidligere øvelse som øvelsen evt. bygger videre på.

Kristoffer Lie Eide, Øivind Mehammer, Hedda Helene Osan, Bendik Westby Evensen, Martine Haugvoll og Caroline Aune

Teknisk plattform (frivillig)

Den eller de tekniske plattformer som øvelsen er designet for, f.eks. en spesifikk læringsplattform, videokonferanseverktøy, e.l.

CORE/DSS

Øvelsesbestemmelser

Målgruppe

Øvelsen tenkte målgrupper. Nevn også eventuelle sentrale samvirkeaktører for øvelsen, som f.eks. politi eller grunnskole.

Personell som inngår i kommunens, alternativt statsforvalterens, krisestab.

Hensikt/overordnet øvingsmål (frivillig)

Beskriv hvilke effekter som øvelsen skal resultere i. For eksempel å øke kunnskapen om et bestemt kopetanseområde (se pkt 8/9). Overordnet øvingsmål erstattes noen ganger av hensiktsbeskrivelsen.

Øve kommunens kriseledelse i proaktiv stabsmetodikk og bedre kommunens evne til krisehåndtering relatert til flom

Mål

Øvelsens (del)mål. Obligatorisk bortsett fra spesifikke diskusjonsøvelser. Målene bør utformes SMART (Spesifikke, Målbare, Aksepterte, Realistiske og Tidsbundne).

1.1. Beslutningstaking

Lyngvik kommune skal oppnå en kommunal kriseledelse hvor medlemmene kan identifisere seg med sin rolle i kriseledelsen og selvstendig kunne utføre pålagte oppgaver. Medlemmene skal kunne ta beslutninger uten å la seg påvirke av kjente beslutningsfeller.

1.2. Krisekommunikasjon

I Lyngvik kommunes kommunikasjonsstab må det utvikles planer for bemanning av kommunikasjonsstaben under en krise, slikt at staben kan organisere seg for å mestre og opprettholde kommunikasjonsbehovet under krisen. De som jobber i kommunikasjonsstaben i kommunen må være i stand til å bearbeide og bedømme hvilken informasjon som er relevant for å håndtere krisen på en god og effektiv måte. Krisestaben må mestre kommunikasjonsrutiner. Dette er avgjørende for å unngå misforståelser.

1.3. Situasjonsforståelse Medlemmene i kriseledelsen skal raskt gå inn i sine roller og identifisere seg med disse (Nivå 4).

Kriseledelsen skal raskt kunne etablere et felles situasjonsbilde under akutte hendelser. Kriseledelsens medlemmer skal være i stand til å organisere tilstrekkelige med ressurser og utføre selvstendige beslutninger basert på det felles mentale situasjonsbildet medlemmene i kriseledelsen har.

1.4. Teamprosesser Kriseledelsen i Lyngvik kommune skal bli i stand til å organisere kriseledelse på tvers av sektorer, opptre proaktivt gjennom presis kriseledelse innen egen sektor og kunne gjøre meget gode prioriteringer i krevende situasjoner. Medlemmene i krisestaben skal ha inngående kjennskap til egen rolle i kriseledelse og selvstendig kunne evaluere hvordan denne rollen best kan utnyttes i samspill med resten av krisestaben.

Generelle kompetanseområder som øves (frivillig)

Beskriv hvilke generelle kompetanseområder som øves (Gjenspeiles ofte også i hensikt og/ eller mål): 1) Situasjonsbevissthet, 2) Ledelse og organisering, 3) Samarbeid i og mellom team, 4) Beslutningstaking, 5) Kommunikasjon.

1. Organisering og ledelse
2. Beslutningsprosesser og beslutningstaking
3. Situasjonsbevissthet
4. Samarbeid
5. Kommunikasjon

Forkunnskaper (frivillig)

Utdanninger og andre forberedelser. Beskriv anbefalte forkunnskaper eller forberedelser, f.eks. å ha innsikt i eget planverk.

Ingen direkte krav til forkunnskaper, men å kjenne egen organisasjons planverk og viktigste oppgaver, samt kunnskap om samvirkende aktører er en fordel for å heve utbyttet av øvelsen

Øvingsform

Seminar/work-shop, Funksjonsøvelse, Diskusjonsøvelse, Spilløvelse, Fullskalaøvelse

Hybrid Spill-/diskusjonsøvelse i DSS

Øvingsdeltakernes plassering (frivillig)

Beskriv hvordan øvelsen er utformet, f.eks. distribuert/nettbasert øvelse.

1. Distribuert

Øvelsens kommunikasjonsform

Velg alternativ. Velg hvilket/hvilke kommunikasjonsformer som anbefales, dvs. mellom deltakere og deltakere - øvingsledelse, dvs. møte i realtid (synkron) eller ved ulike tidspunkter (asynkron). Alternativt en miks av disse.

3. hybrid

Total tidsbruk (frivillig)

Estimert gjennomsnittlig tidsbruk (hh, mm) for øvelsesdeltakerne for å delta i forberedelse, gjennomføring og evaluering av øvelsen. Ved øvelser med asynkrone innslag beregnes den effektive tiden.

3t

Tidsbruk til forberedelser (frivillig)

Estimert effektiv tid til forberedelser for en øvingsdeltaker (hh, mm).

30 min

Tidsbruk gjennomføring (frivillig)

Estimert tidsbruk for en deltakers gjennomføring av øvelsen. For asynkrone momenter estimeres den effektive tiden for gjennomføring av momentet (hh, mm).

2t

Tidsbruk evaluering (frivillig)

Estimert tid for deltakerens involvering i evaluering av øvelsen. For asynkrone evalueringsformer beregnes den effektive tiden (hh, mm).

30 min

Øvingsmateriell

Eksempel på materiell som inngår i øvelsen. Materiell kan være eget planverk, PC/nettbrett, varslingslister, tiltakskort, m.m. Klargjør også for hvem dette gjelder; øvingsdeltakere eller -ledelse. også vem detta gæller, dvs. Dersom man ikke trenger noe materiell, angi "intet".

Laste ned DSS launcher

Evalueringsbestemmelser

Evalueringsspørsmål (frivillig)

Gi gjerne forslag på passende evalueringsspørsmål basert på hensikt, mål og evalueringpunkter.

Finnes det behov for å oppdatere planverket knyttet til denne type hendelser? Avdekket diskusjonen sårbare områder/områder som man bør trekke inn i senere øvelser? Hvilke?

Scenario

Forutsetninger/lead-in-scenario (frivillig)

Beskriv scenariets forhistorie samt evt. rammefakta og rammefaktorer.

Situasjon: Dere er kriseledelsen kommunen. Det er økende flomfare i kommunen og det har blitt satt krisestab for å håndtere situasjonen. Kommunen har et sykehjem som ligger utsatt til for flom. Andre viktige installasjoner er skolen, rådhuset, sykehuset, politistasjonen og brannstasjonen. Gjør dere kjent med hva som ligger rundt om dere i det avgrensede delen av kommunen før øvelsen starter (lendeorientering i DSS). **Oppdrag** Sikre kommunens befolkning mot flom. Dere representerer kommunal krisestab og skal minimum bekle rollene som ordfører, rådmann og kommunalsjefer. Dere skal også foreslå tiltak på kort og lang sikt som ett grunnlag for beslutninger som gjør at kommunen kan ivareta de basis-funksjonene som de skal levere. Et eksempel på basisfunksjoner er 7BLR (Base Line Requirements). Disse er faktorer som kan brukes i diskusjon.

1. Sikre kontinuitet i styringssystemer og kritiske offentlige tjenester
2. Sikre robust kraftforsyning
3. Sikre evnen til å håndtere kontrollert/ukontrollert forflytning av mennesker
4. Sikre robust mat- og vannforsyning
5. Sikre evnene til å håndtere masseskadesituasjoner
6. Sikre robuste sivile kommunikasjonssystemer
7. Sikre robuste transportsystemer

Hendelsetype (frivillig)

Om man anvender et scenario bør dette være knyttet til en hendelsetype. Eksempel på hendelsetyper er: Terrorhandling, Ekstrem nedbør/ Ekstreme temperaturer, Brudd i elektronisk kommunikasjon/Strømbortfall, Transportulykke, Epidemier/pandemier.

Ekstremvær/Flom

Moment

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 1 Vurder varsling

Momentbeskrivelse ^

Kort beskrivelse av momentets innhold. Her inngår vanligvis hensikt og mål med momentet.

Et asynkront moment for å få deltakerne inn i scenarioet og sikre at alle er inne i XR, samt ta stilling til en grunnleggende utfordring knyttet til varsling

Hensikt og mål med momentet (frivillig) ^

Beskriv hvilket/hvilke mål som øves i momentet.

Et asynkront moment for å få deltakerne inn i scenarioet og sikre at alle er inne i XR, samt ta stilling til en grunnleggende utfordring knyttet til varsling

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

NVE melder nå at elven kategoriseres som rød. De anbefaler å forberede evakuering siden nærliggende områder kan bli oversvømt dersom deres kalkulasjoner er riktig

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Dere har tre valg:

- 1 - avvent videre informasjon (ingen ressursbruk)
- 2 - befolkningsvarsling (lite ressursbruk)
- 3 - starte evakuering av utsatte områder (mye ressursbruk) Forbered et svar til øvelsens start i DSS

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 2 Førstemøte

Momentbeskrivelse ^

Kort beskrivelse av momentets innhold. Her inngår vanligvis hensikt og mål med momentet.

Trening på å gjennomføre et førstemøte iht Proaktiv stabsmetodikk (Lunde, 2019: Praktisk krise- og beredskapsledelse)

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

Gjennomfør et førstemøte for å vurdere situasjonen, fokus og eventuelle tiltak. Benytt tavlene i DSS

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Bruk førstemøtetavlen og gjennomfør et førstemøte de neste 20 minuttene

Forventet utfall/løsningsforslag (frivillig)

De viktigaste forventede handlingene, svarene eller beslutningene.

Gjennomfører møtet iht den "proaktive prosess"; Etablerer en felles situasjonsforståelse, definerer konsekvenspotensialet, legger en plan for å håndtere konsekvenspotensialet. Holder god struktur på møtet, med tydelig start og stopp

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 3 Varsling

Momentbeskrivelse ^

Kort beskrivelse av momentets innhold. Her inngår vanligvis hensikt og mål med momentet.

Varsling, valg av kanal og innhold

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

Dere har nå valgt å gå ut med befolkningsvarsling for innbyggerne i kommunen. Dere har tre alternativer på hvordan dere kan gjøre dette.

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Dere har tre alternativer på hvordan dere kan gjøre dette. 1. Ta i bruk SMS, telefon og sosiale medier. 2. Avhold pressekonferanse. 3. Oppdater kommunes hjemmesiden vedrørende situasjonen.

Dere har 20 minutter til å fatte en beslutning og formulere et (hoved)budskap.

Tidsbruk for gjennomføring av momentet (frivillig)

Estimert total (effektiv) tid for momentet. Viktig for øvingsledelsen for å kunne passe tiden for øvelsen totalt sett.

25 min

Forventet utfall/løsningsforslag (frivillig)

De viktigste forventede handlingene, svarene eller beslutningene.

Adekvat kanal valgt og passende innhold

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 4, innspill 1 Evakuering av Omsorgssenter

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

Som et resultat av deres beslutning med å oppdatere lokalbefolkningen har flere familier valgt å starte evakuering fra sine hjem.

Det lokale omsorgssenteret kontakter kriseledelsen for å forhøre seg om hva de bør gjøre i denne situasjonen, da de ligger i et flomutsatt område.

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Dere har to valg.

1. Starte evakuering av Lygna omsorgssenter.
2. Ikke evakuere Lygna omsorgssenter og begynne med forebyggende tiltak for å sikre bygget for en eventuell flom. Hvis dere beslutter å evakuere vil dette kreve flere ambulanser, da alle beboerne på omsorgssenteret er immobile.

Dere har 5 minutter til å fatte en beslutning.

Tidsbruk for gjennomføring av momentet (frivillig)

Estimert total (effektiv) tid for momentet. Viktigt for øvingsledelsen for å kunne passe tiden for øvelsen totalt sett.

10 min

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 4, innspill 2

Momentbeskrivelse ^

Kort beskrivelse av momentets innhold. Her inngår vanligvis hensikt og mål med momentet.

Evakuering del 2

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

Da dere har besluttet å evakuere de eldre på omsorgssenteret har dere nå to valg til evakueringscenter

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

1. Det første valget er skolen i sentrum, rett ved rådhuset. Dette vil være den korteste vei og mest tidsbesparende. Forventet kjøretid per vei vil være cirka 6 minutter.

2. Det andre valget vil være å kjøre alle eldre til nabokommunen sitt evakueringscenter, som vil ta lengre tid da det er cirka 30 minutt per vei.

Dere har 5 minutter til å fatte en beslutning.

Tidsbruk for gjennomføring av momentet (frivillig)

Estimert total (effektiv) tid for momentet. Viktigt for øvingsledelsen for å kunne passe tiden for øvelsen totalt sett.

10 min

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 5

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

NVE melder om at broene som går over elven står i faresonen for å kollapse og fraråder videre bruk.

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Dere har to alternativer:

- 1 - fortsette videre evakuering til skolen.
- 2 - bytte evakueringssted til nabokommunen.

Dere har 5 minutter til å fatte en beslutning

Tidsbruk for gjennomføring av momentet (frivillig)

Estimert total (effektiv) tid for momentet. Viktigt for øvingsledelsen for å kunne passe tiden for øvelsen totalt sett.

10 min

Moment-tittel ^

Tittelen kan være beskrivende eller kun bestå av en nummerering, avhengig av om øvelseinnholdet skal holdes skjult for deltakerne eller ikke.

Moment 6 Hot Wash Up

Momentbeskrivelse ^

Kort beskrivelse av momentets innhold. Her inngår vanligvis hensikt og mål med momentet.

Evaluering av øvelsen

Innspill

En melding i et gitt format (tekst, film, lydfil, m.m.) fra noen som ikke er øvingsdeltaker og som danner grunnlag for de påfølgende oppgavene til øvingsdeltakerne. Meldingen, som ikke presenteres fra start, formidler et budskap som har til hensikt å generere ønsket effekt hos mottakeren.

Evaluering av øvelsen, fokus på identifiserte forbedringspunkter. For at disse skal bli implementerte forbedringspunkter kreves at punktene konkretiseres og det allokeres ansvarlig person knyttet til endringene. Det er også en gunstig for læring å kunne gi rom for refleksjon etter øvelsen. Evalueringen kan defor med fordel utvides til å også å omfatte øvrige evalueringsmetoder, som f.eks intervju eller

Oppgaver

Oppfordring/spørsmål som har til hensikt å generere diskusjon/refleksjon om beslutninger og tiltak knyttet til en hendelse. Benytt åpne spørsmål, gjerne knyttet til eget planverk, roller/ansvar, m.m.

Hva gikk bra? Hvorfor? Hvor møtte dere utfordringer? Hvilke? Finnes det behov for å oppdatere planverket knyttet til denne type hendelser? Avdekket diskusjonen sårbare områder/områder som man bør trekke inn i senere øvelser? Hvilke?